

АНОТАЦІЯ

Земляний К. О. Синтез документального та ігрового в аудіовізуальних творах. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво». – Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, Міністерство культури України, Київ, 2026.

Зміст анотації. У науковому обґрунтуванні досліджується синтез документальних та ігрових стратегій в аудіовізуальному творі. Виведено специфічне значення феномену «гібридності» як методу конструювання нової екранної реальності, що базується на взаємодії зафіксованого факту та авторської інтерпретації. **Актуальність теми** зумовлена активною трансформацією сучасної кіномови, де межі між фактом та художньою вигадкою стають дедалі проникнішими. В умовах цифрової епохи та нових медіа стратегії гібридизації стають ключовими для пошуку нової автентичності, що потребує ґрунтовного осмислення.

Мета дослідження полягає в окресленні змістових і художніх принципів використання синтезу документального та ігрового як інструменту режисури в кінематографі.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у комплексному дослідженні феномену «гібридного кіно» через призму режисерської методології, де вперше на теоретичному та практичному рівнях аналізується «феноменологія похибки» та деструкція ігрової форми як спосіб оприявлення реальності.

У **першому розділі** досліджено генезу понять «документальне» та «ігрове», проаналізовано еволюцію художніх принципів від ранніх

експериментів братів Люм'єр до сучасних теорій репрезентації Б. Ніколса та перформативності С. Брюцці.

У **другому розділі** проаналізовано режисерський інструментарій у роботі над гібридним кіно як складною системою взаємодії різних модальностей екранної реальності. Розглянуто онтологічні та концептуальні засади режисури в умовах гібридності, де режисер постає як медіатор між документальним і сконструйованим вимірами. Особливу увагу приділено використанню таких виражальних засобів, як реконструкція, імпровізація, робота з непрофесійними акторами, ручна камера, монтаж як інструмент смислотворення та звуковий дизайн. Проаналізовано вплив технологічного чинника (цифрове зображення, різні формати зйомки, постпродакшн) на формування естетики гібридного кіно та на зміну сприйняття достовірності глядачем.

У **третьому розділі** розглянуто практичну реалізацію синтезу документального та ігрового на матеріалі авторського проекту «Поza світлом», де науково-популярне кіно осмислюється як гібридна модель пізнання, що поєднує аналітичний і художній рівні. Обґрунтовано методологію проекту через деконструкцію «кінематографічної невинності» та визнання первинної гібридності кіномови, що проявляється у використанні реконструкції як інструменту дослідження. Проаналізовано концепти екранної рекурсії та руйнування «четвертої стіни» на прикладі методу Джафара Панагі, що дозволяють виявити момент переходу від ігрової структури до документальної правди. Особливу увагу приділено антропології погляду та режисерським стратегіям провокації (Альберт Серра, Хон Сан Су), які демонструють різні способи досягнення автентичності через взаємодію контролю і випадковості. Розглянуто перформативний рівень гібридного кіно, де режисер виступає одночасно суб'єктом і об'єктом дослідження (Джошуа Опенгаймер, Валентин Васянович), а фікція функціонує як інструмент оприявлення

травматичного досвіду. Доведено, що у проєкті «Поза світлом» гібридна форма постає не лише як естетичний прийом, а як епістемологічна стратегія, у якій істина виникає в моменті взаємодії між реальністю, автором і глядачем.

Результат дослідження: У результаті дослідження доведено, що синтез документального та ігрового є визначальним чинником розвитку сучасного аудіовізуального мистецтва, який сприяє розширенню виражальних можливостей кіномови та формуванню нових типів наративу й глядацького досвіду.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, фільмографії та додатків.

Ключові слова: документальне кіно, ігрове кіно, гібридне кіно, синтез, аудіовізуальне мистецтво, режисура, кіномова, перформативність, рефлексивність.

SUMMARY

Zemlianyi K.O. Synthesis of documentary and fiction in audiovisual works. –

Qualification scientific work as a manuscript.

Scientific justification of a creative art project for the attainment of Doctor of Arts in the specialty 021 "Audiovisual Arts and Production". – Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television, Ministry of Culture of Ukraine, Kyiv, 2026.

Abstract content. This research examines the directorial toolkit for the synthesis of documentary and fictional strategies within audiovisual works. It defines the specific meaning of “hybridity” as a method for constructing a new screen reality based on the interaction between recorded fact and authorial interpretation. The relevance of the topic is determined by the ongoing transformation of contemporary film language, in which the boundaries between

factual representation and artistic fiction are becoming increasingly permeable. In the context of the digital era and new media, hybridization strategies are becoming crucial for the search for a new form of authenticity, requiring thorough theoretical reflection. The **relevance** of the topic is determined by the ongoing transformation of contemporary film language, in which the boundaries between documentary fact and artistic fiction are becoming increasingly fluid. In the context of the digital era and new media, strategies of hybridity emerge as a key approach to constructing new forms of authenticity, requiring in-depth theoretical and practical analysis.

The **purpose of the study** is to define the conceptual and artistic principles of using the synthesis of documentary and fiction as a directorial tool in cinema.

The scientific novelty of the obtained results lies in a comprehensive study of the phenomenon of “hybrid cinema” through the lens of directorial methodology, where for the first time at both theoretical and practical levels the “phenomenology of error” and the deconstruction of fictional form are analyzed as a means of revealing reality.

The first chapter examines the genesis of the concepts “documentary” and “fiction,” analyzing the evolution of artistic principles from the early experiments of the Lumière brothers to contemporary theories of representation by B. Nichols and performativity by S. Bruzzi.

In the second chapter analyzes the directorial toolkit in hybrid cinema as a complex system of interaction between different modalities of screen reality. It explores the ontological and conceptual foundations of directing under conditions of hybridity, where the director appears as a mediator between documentary and constructed dimensions. Special attention is given to expressive means such as reconstruction, improvisation, work with non-professional actors, handheld camera work, editing as a tool of meaning-making, and sound design. The influence of technological factors (digital imaging, various shooting formats, post-production) on the aesthetics of hybrid cinema

and on the transformation of the viewer's perception of authenticity is also analyzed.

The third chapter examines the practical realization of the synthesis of documentary and fiction in the author's project "*Poza Svitlom*", where scientific-popular cinema is interpreted as a hybrid model of cognition combining analytical and artistic levels. The project's methodology is grounded in the deconstruction of "cinematic innocence" and the recognition of the primordial hybridity of cinematic language, manifested through the use of reconstruction as a research tool. Concepts of screen recursion and the breaking of the "fourth wall" are analyzed through the example of Jafar Panahi's method, which reveals the transition from fictional structure to documentary truth. Special attention is given to the anthropology of the gaze and directorial strategies of provocation (Albert Serra, Hong Sang-soo), demonstrating different ways of achieving authenticity through the interaction of control and chance. The performative dimension of hybrid cinema is also examined, where the director simultaneously functions as subject and object of research (Joshua Oppenheimer, Valentyn Vasyanovych), and fiction operates as a tool for revealing traumatic experience. It is demonstrated that in the project "*Poza Svitlom*", hybrid form functions not only as an aesthetic device but also as an epistemological strategy in which truth emerges in the moment of interaction between reality, author, and viewer.

Research outcome The study demonstrates that the synthesis of documentary and fiction is a defining factor in the development of contemporary audiovisual art, contributing to the expansion of expressive possibilities of cinematic language and the formation of new types of narrative and viewer experience.

The work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, filmography and appendices.

Keywords: documentary film, fiction film, hybrid cinema, synthesis, audiovisual art, directing, film language, performativity, reflexivity.